

ეპიდემიოლოგიური ბიულეტენი

2015, სექტემბერი №9, ტომი 19

1. ჰიდროფობია (ცოფი)

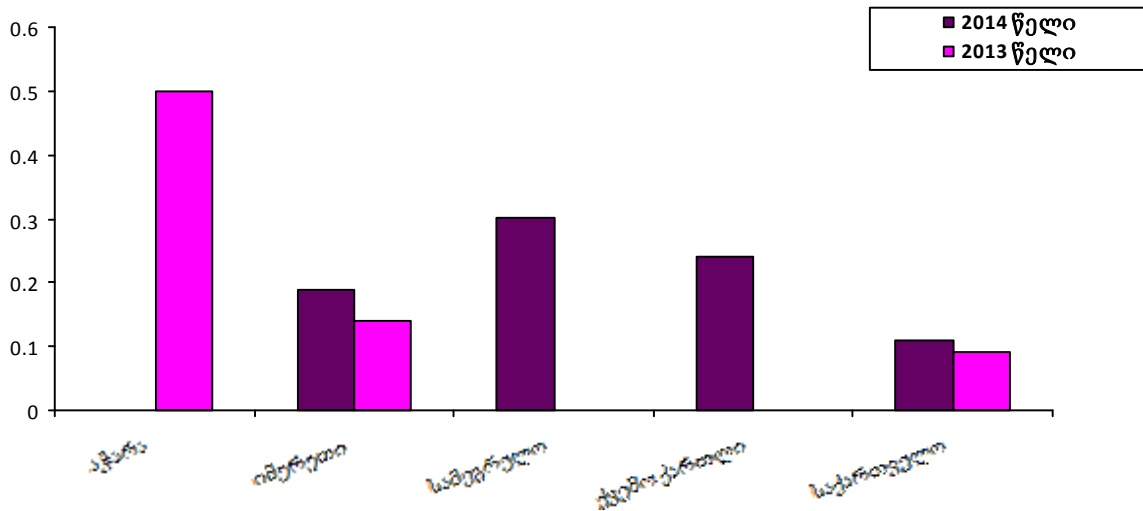
ჰიდროფობია (ცოფი)

2014–2013 წლებში საქართველოში ჰიდროფობიის 4-4 შემთხვევა აღირიცხა (ინციდენტობა შესაბამისად 0,11 და 0,09).

2014 წელს ჰიდროფობია 4 რეგიონში აღირიცხა, 2013 წელს – სამში.

ჰიდროფობიის ინციდენტობა რეგიონების მიხედვით 2014–2013 წლები

სურათი 1.

ცხინვალის რეგიონიდან ინფორმაციის არ ქონის გამო ინციდენტობა ვერ განისაზღვრა.

2014 წელს ცოფის შემთხვევები დარეგისტრირდა ოთხ ადმინისტრაციულ ერთეულში (ქ. ზუგდიდი, ცხინვალი, ქუთაისი და მარნეულის რაიონი), 2013 წელს კი სამ ადმინისტრაციულ ერთეულში (ქ. ბათუმი – 2 შემთხვევა, ზესტაფონის და გალის რაიონები). 2014 წელს ჰიდროფობიის ერთი შემთხვევა დაფიქსირდა აღმოსავლეთ საქართველოში, 2013 წელს კი ყველა შემთხვევა დასავლეთ საქართველოში.

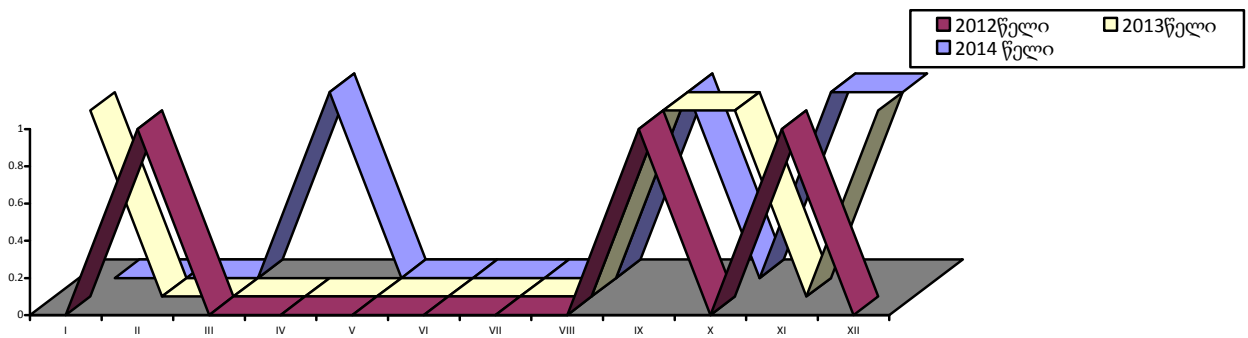
2014 წელს 4 შემთხვევიდან დამზარალელები ორი პატრონიანი ძაღლია და ერთი მოხეტიალე. ერთ შემთხვევაში ცოფზე საექვო ცხოველთან კონტაქტი, შესაბამისად ცხოველის სახეობა, დაზიანების დრო და ჭრილობის ლოკალიზაციის ადგილი, ვერ ფიქსირდება. 2013 წელს 4 შემთხვევიდან დამზარალელები ორი პატრონიანი ძაღლია და ორი მოხეტიალე.

2014 წელს დაფიქსირებული ჰიდროფობიის ორ შემთხვევაში ადგილი ჰქონდა ზედა კიდურის დაზიანებას, ერთ შემთხვევაში დაზიანებული იყო თავის არე. გარდაცვლილთაგან სამი მამაკაცია, ერთია 15 წლამდე ასაკის (6 წლის). 2013 წელს დაფიქსირებული ჰიდროფობიის თითო შემთხვევაში ადგილი ჰქონდა კომბინირებულ დაზიანებას (თავის არე და ქვედა კიდური, ქვედა კიდური, ზედა კიდური და თავის არე). გარდაცვლილთაგან ყველა მოზრდილი და მამრობითი სქესისაა.

2014 წელს ჰიდროფობიის შემთხვევებიდან ექსპოზიციის შემდეგ სამედიცინო დაწესებულებას მიმართა მხოლოდ ერთმა, ისიც დაგვიანებით (ექსპოზიციიდან მეხუთე დღეს) და თან თვითნებურად შეწყვიტა (მეხუთე აცრაზე არ გამოცხადდა). 2013 წელს ჰიდროფობიის შემთხვევებიდან ექსპოზიციის შემდეგ არცერთ დაზარალებულს მიუმართავს სამედიცინო დაწესებულებისათვის.

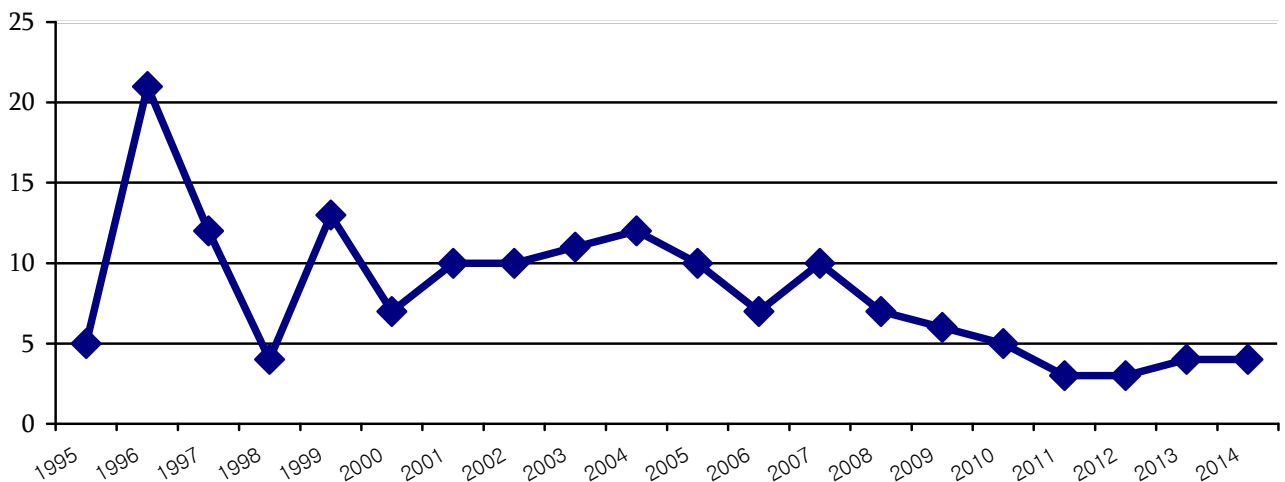
2014 წელს ლაბორატორიულად გამოკვლეული იქნა ცოფზე საექვო 9 შემთხვევა, მათგან ლაბორატორიულად დადასტურდა 4. 2013 წელს ლაბორატორიულად გამოკვლეულ იქნა და დიაგნოზი დადასტურდა ოთხივე შემთხვევაში.

**ჰიდროფობიის შემთხვევების განაწილება თვეების მიხედვით
2014–2012 წლები**

1994-2003 წლებში სულ აღირიცხა ჰიდროფობიის 105 შემთხვევა, საშუალოდ წელიწადში 10,5; ხოლო 2005-2014 წლებში – 59, საშუალოდ – 5,9; ე.ი. ბოლო ათწლეულში რეგისტრირებული შემთხვევები მნიშვნელოვნად შემცირდა.

ჰიდროფობიის შემთხვევების რაოდენობა, 1995–2014 წლები

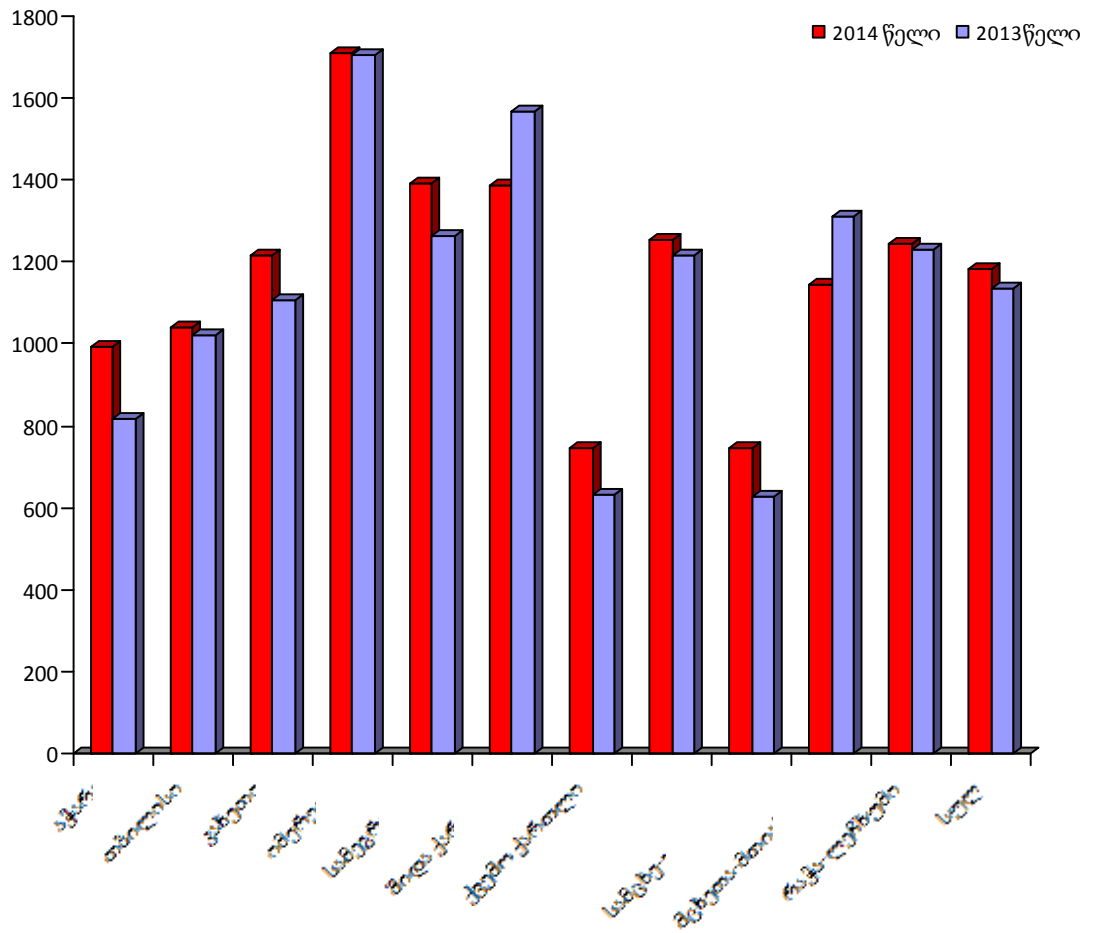

სამედიცინო დაწესებულებებში დაზარალებულ (დაკბენილ, დადორბლილ, დაკაწრულ) მოქალაქეთა მიმართულების რაოდენობა 2014 წელს 2013 წელთან შედარებით მომატებულია 2237 ერთეულით (4,4%-ით). მიმართვათა რაოდენობა

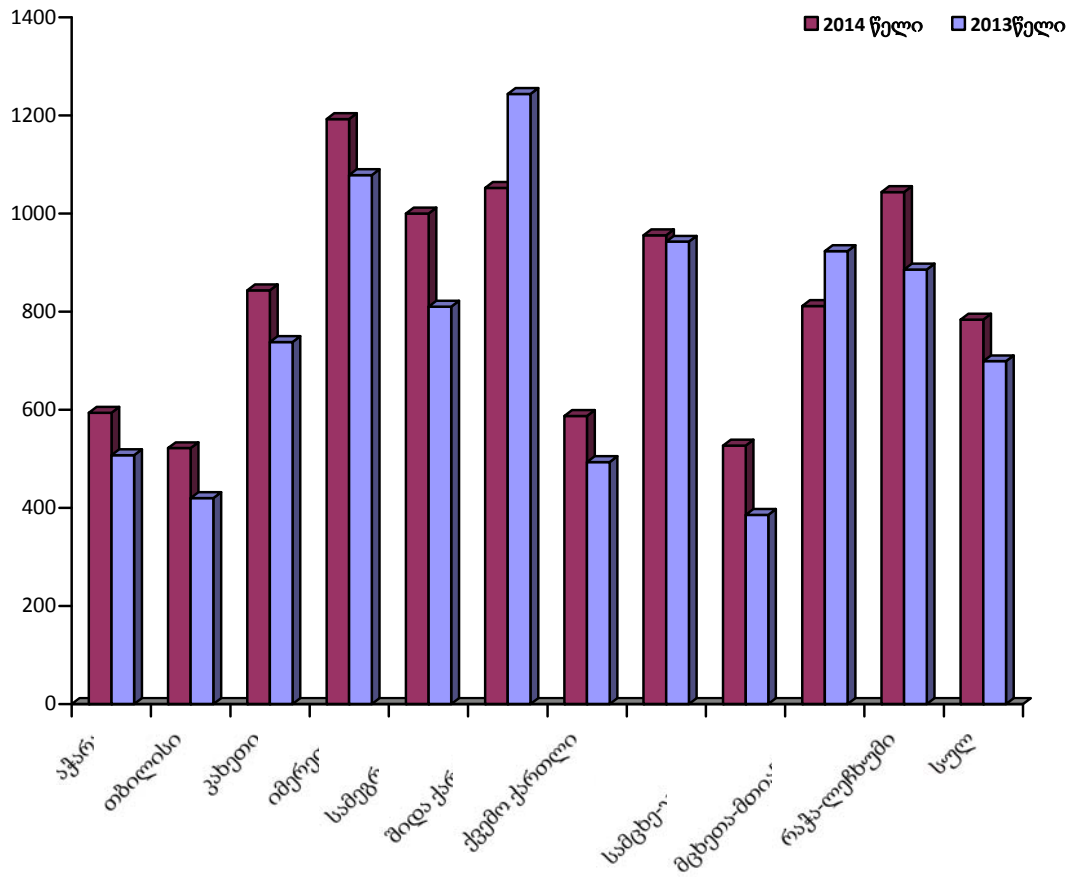
მომატებულია: აჭარის (22,13%-ით); სამცხე-ჯავახეთის (18,54%-ით); ქვემო ქართლის (18,34%-ით); სამეგრელოს (10%-ით); კახეთის (9,9%-ით); გურიის (2,8%-ით); თბილისის (2,44%-ით); რაჭა-ლეჩხუმის (0,53%-ით) და იმერეთის (0,29%-ით) რეგიონებში. შემცირებულია მცხეთა-მთიანეთისა (13%-ით) და შიდა ქართლის (11,36%-ით) რეგიონებში.

დანიშნული ანტირაბიული აცრების რაოდენობა მომატებულია სამცხე-ჯავახეთის, თბილისის, ქვემო ქართლის, აჭარის, სამეგრელოს, გურიის, იმერეთის, კახეთის რეგიონებში. შემცირებულია შიდა ქართლის, მცხეთა-მთიანეთისა და რაჭა-ლეჩხუმის რეგიონებში. პოსტექსპოზიციური ანტირაბიული ვაქცინაციის სრული კურსი დაინიშნა 15,56%-ით მეტ შემთხვევაში, აცრების პირობითი კურსი – 7,31%-ით მეტ შემთხვევაში, ვიდრე 2013 წელს. ანტირაბიული პროფილაქტიკა სულ დაინიშნა 47267 შემთხვევაში – დაზარალებულთა 89,1%; კომბინირებული ანტირაბიული პროფილაქტიკა (ვაქცინა+იმუნოგლობულინი) დაენიშნა დაზარალებულთა 19%-ს.

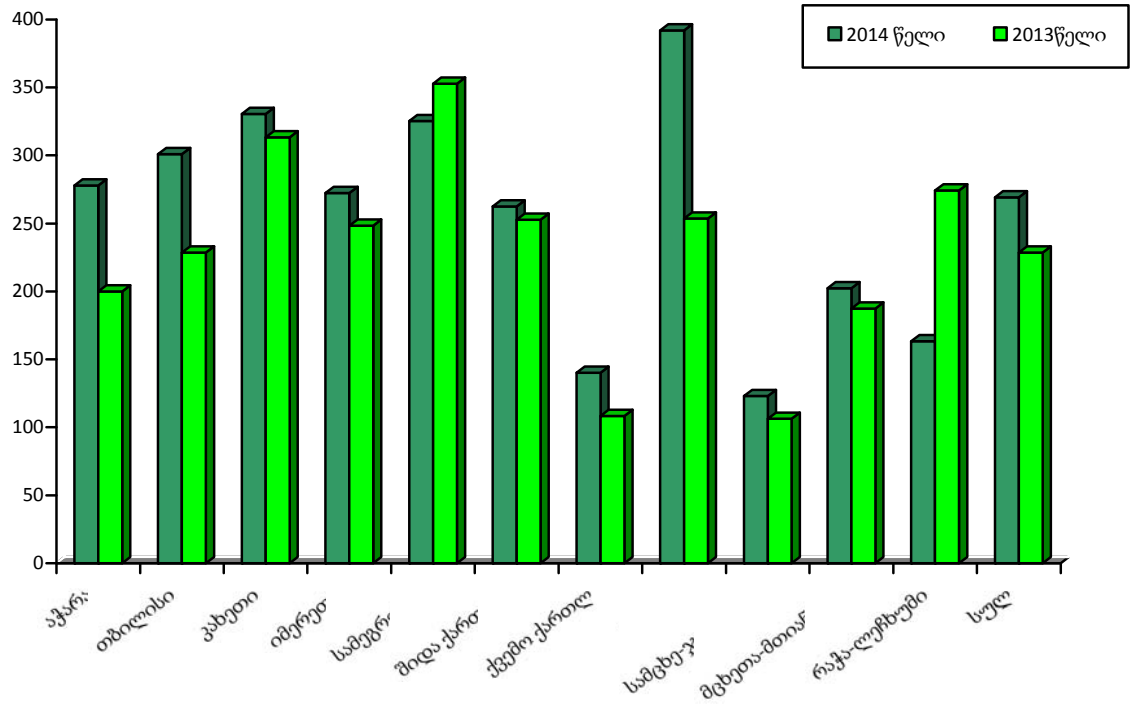
დაზარალებულთა დინამიკის მაჩვენებლები რეგიონების მიხედვით,
2014 –2013 წლები

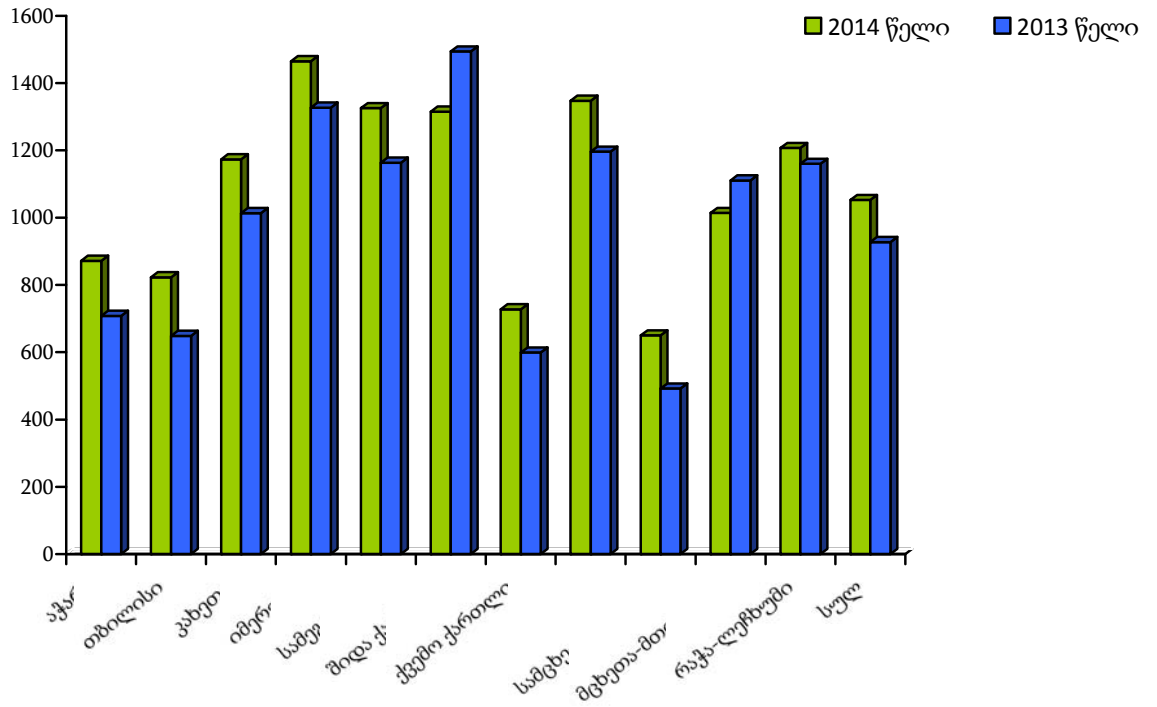
პოსტექსპოზიციური პროფილაქტიკის პირობითი კურსის დინამიკის მაჩვენებლები რეგიონების მიხედვით 2014–2013 წლები

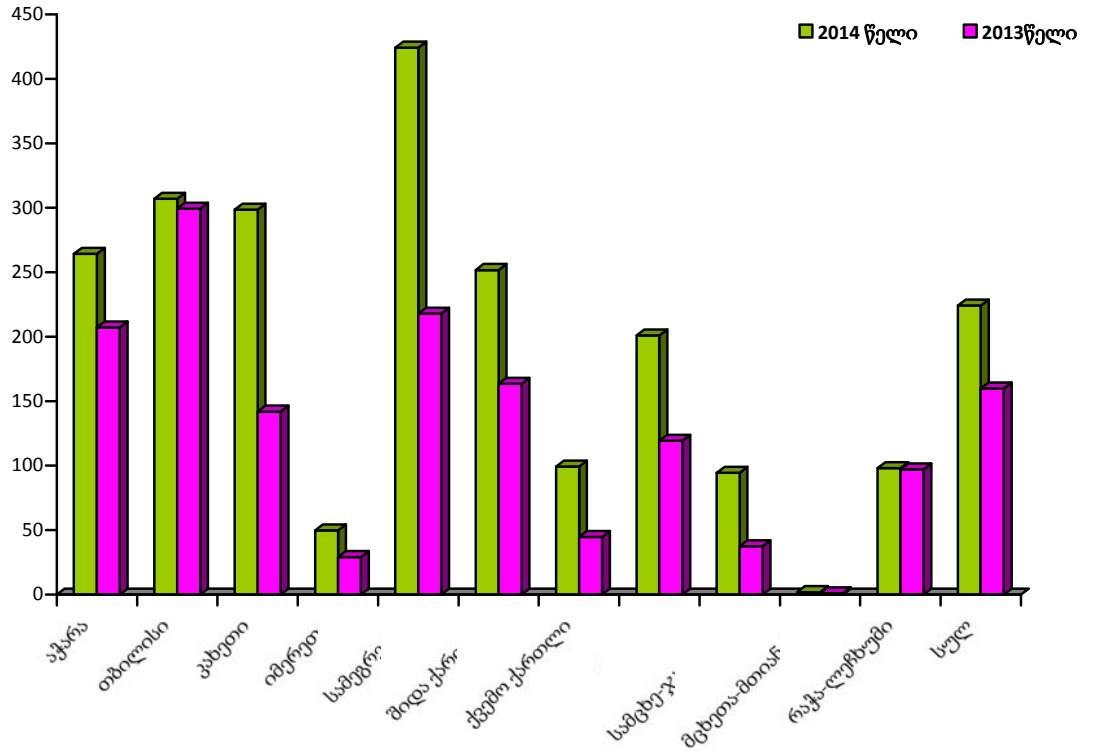
პოსტექსპოზიციური პროფილაქტიკის სრული კურსის დინამიკის მაჩვენებლები რეგიონების მიხედვით 2014–2013 წლები

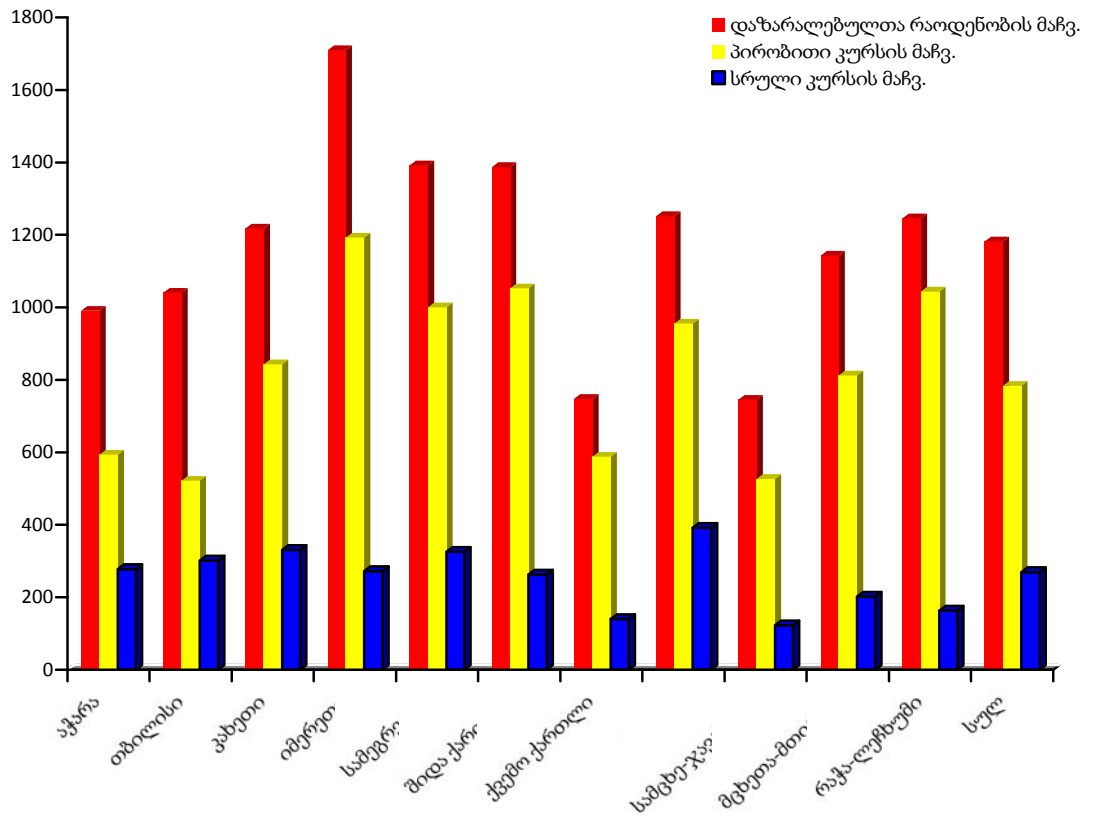
სულ პოსტექსპოზიციური პროფილაქტიკის დინამიკა რეგიონების მიხედვით
2014–2013 წლები

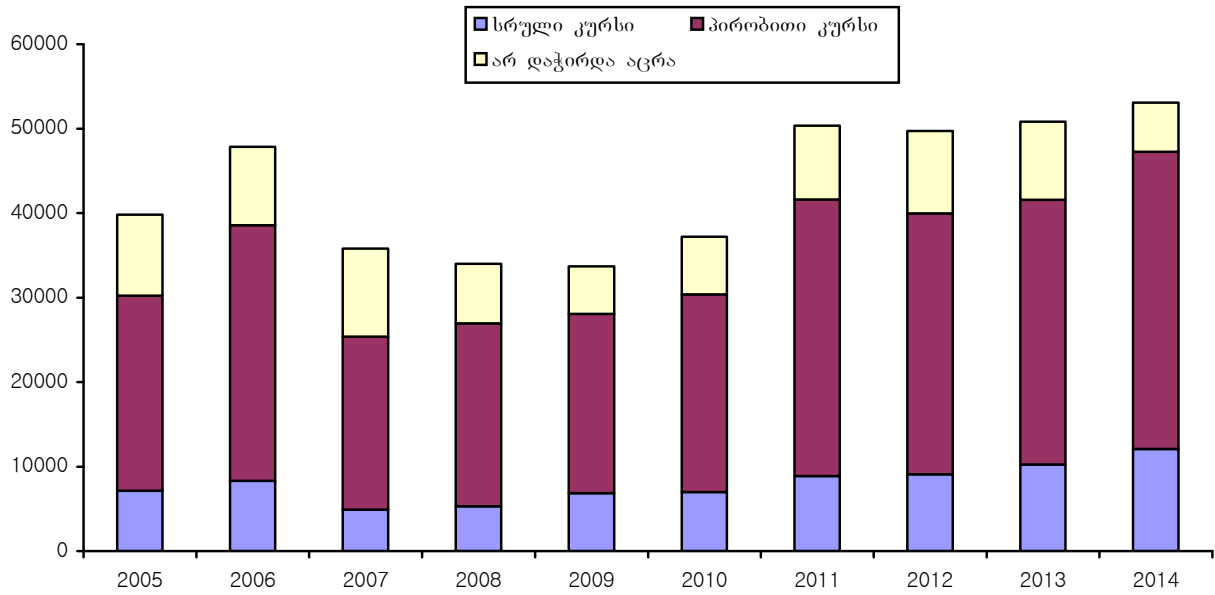
კომბინირებული პროფილაქტიკის დინამიკა რეგიონების მიხედვით
2014-2013
წლები

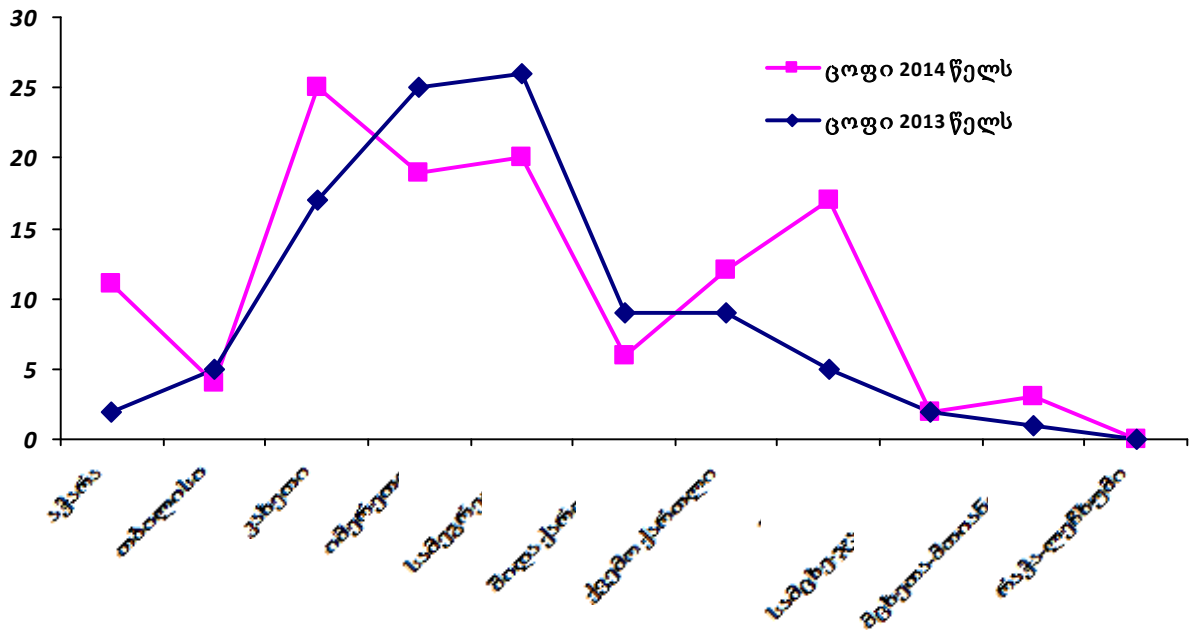
პოსტექსპოზიციური პროფილაქტიკის მაჩვენებლები დაზარალებულთა რაოდენობის მაჩვენებელთან მიმართებაში რეგიონების მიხედვით 2014 წელი

ცხოველებთან ექსპოზიციის შემდგომ გაწეული ანტირაბიული პროფილაქტიკური დახმარება ანტირაბიული მომსახურების სახეობის მიხედვით 2005–2014 წლები

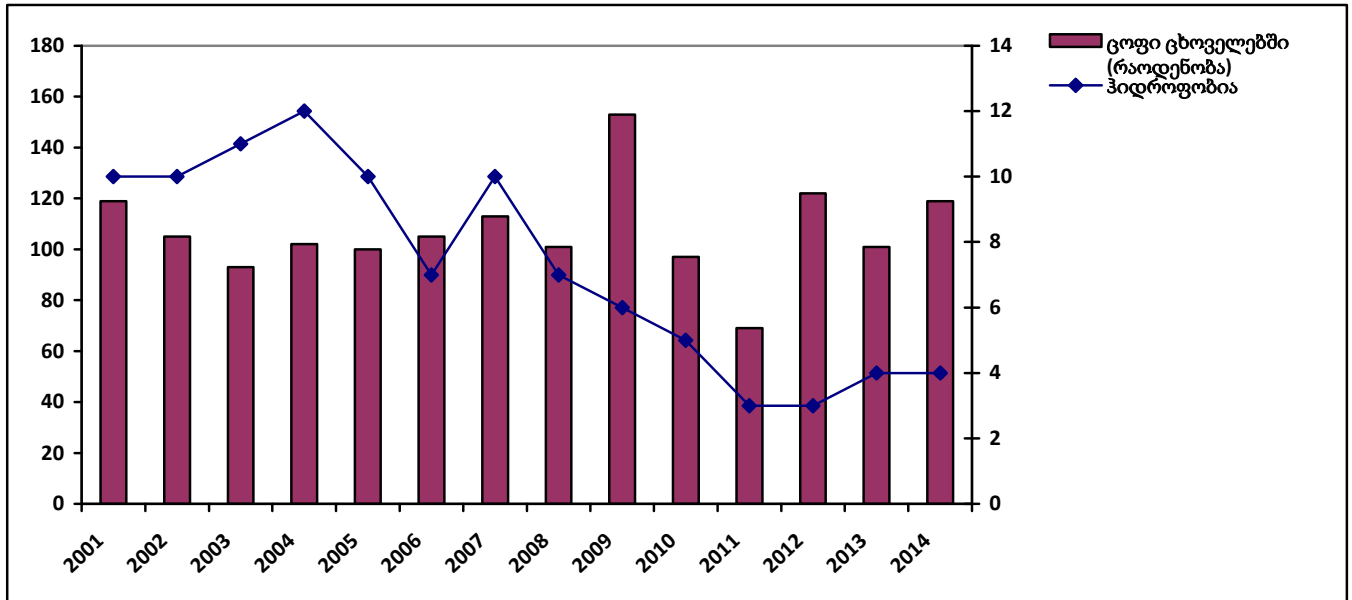
ცხოველებში ცოფის შემთხვევები რეგიონების მიხედვით 2014–2013 წელი

გრაფიკიდან ჩანს, რომ ცხოველებში ცოფის შემთხვევების დადასტურება მომატებულია გურიაში, აჭარაში, კახეთში, ქვემო ქართლსა და მცხეთა-მთიანეთში.

2013 წელს სამეგრელოსა და იმერეთში ცხოველებში ლაბორატორიულად დადასტურებული ცოფის შემთხვევების შემცირების ფონზე (6-6 ერთეულით) ჰიდროფობიის თითო შემთხვევა დაფიქსირდა. ქვემო ქართლში ცხოველებში ცოფის შემთხვევების მატების (3 ერთეულით) ფონზე ერთი შემთხვევა (წინა წელთან შედარებით ერთი ერთეულით ნაკლები) დაფიქსირდა.

ჰიდროფობიისა და ცოფის შემთხვევები ცხოველებში 2001–2014 წლები

2014 წლის პირველ 6 თვეში საქართველოში ჰიდროფობიის ერთი შემთხვევა აღირიცხა, ინციდენტობა 0.027; 2015 წლის შესაბამის პერიოდში ჰიდროფობიის შემთხვევა არ დაფიქსირებულა.

2014 წლის 6 თვეში ჰიდროფობიით დაავადების ერთი შემთხვევა აღირიცხა სამეგრელოს რეგიონში (ზუგდიდის რაიონი). კონტაქტი იყო პატრონიან ცხოველთან (ძაღლი). ტრავმული ჭრილობა ფიქსირდება მარჯვენა ზედა კიდურის მტევანზე, გარდაცვლილი ქალია, მოზრდილი (57 წლის), ექსპოზიციის შემდეგ სამედიცინო დაწესებულებას მიმართა დაგვიანებით (ექსპოზიციიდან 10 დღის შემდეგ) და თვითნებურად შეწყვიტა ანტირაბიული ვაქცინაცია (მეხუთე ვაქცინის მისაღებად არ გამოცხადდა ანტირაბიულ კაბინეტში). ექსპოზიცია ფიქსირდება 2013 წლის 10 ივლისს. შემთხვევა დადასტურდა ლაბორატორიულად (ნერწყვის ნიმუშში PCR-ით მოხდა ვირუსის იდენტიფიკაცია).

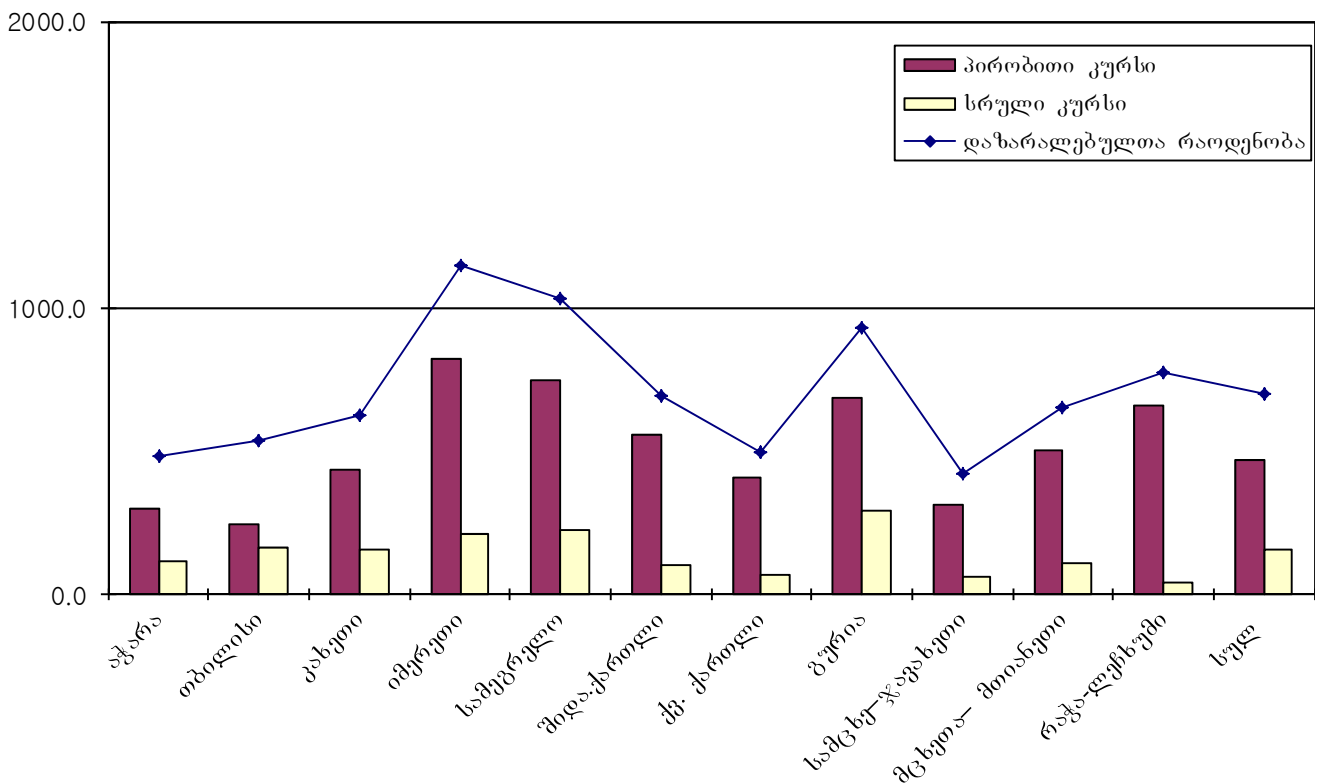
სამედიცინო დაწესებულებებში დაკბენილ, დადორბლილ, დაკაწრულ (დაზარალებულ) მოქალაქეთა მიმართვების რაოდენობამ 2015 წლის 6 თვეში 2014 წლის 6 თვესთან შედარებით მოიმატა 9,4%-ით (2258 ერთეულით). მიმართვათა რაოდენობა: მომატებული გურიაში 53%-ით; რაჭა-ლეჩხუმში 28,6%-ით; მცხეთა-მთიანეთში 17,8%-ით; ქვემო-ქართლში 16,4%-ით; იმერეთში 14,1%-ით; სამეგრელოში 13%-ით; თბილისში 11%-ით. შემცირებულია აჭარაში 17,2%-ით; კახეთში 11,3%-ით; შიდა ქართლში 8%-ით; სამცხე-ჯავახეთში 3,4%-ით.

ჩატარებული პროფილაქტიკური ვაქცინაციის რაოდენობა 2015 წლის 6 თვეში 2014 წლის 6 თვესთან შედარებით მომატებულია 110,8%-ით (2266 ერთეულით). ჩატარებული პროფილაქტიკური ვაქცინაცია მომატებულია გურიაში 54,5%-ით; იმერეთში _ 25%-ით; მცხეთა-მთიანეთში _ 21,9%-ით; ქვემო ქართლში _ 17,6%-ით; რაჭა-ლეჩხუმში _ 12,6%-ით; სამეგრელოში _ 11,6%-ით; თბილისში _ 11,2%-ით; ჩატარებული პროფილაქტიკური ვაქცინაციის რაოდენობა შემცირებულია აჭარაში 20,4%-ით; კახეთში _ 16,4%-ით; შიდა ქართლში _ 7,2%-ით; სამცხე-ჯავახეთში _ 1%-ით;

2015 წლის 6 თვეში პოსტექსპოზიციური ანტირაბიული ვაქცინაციის სრული კურსი დაენიშნა 12%-ით მეტ ადამიანს, ხოლო აცრების პირობითი კურსი _ 10,4%-ით მეტს, ვიდრე 2014 წლის 6 თვეში. ანტირაბიული პროფილაქტიკური ვაქცინაცია სულ ჩაუტარდა 23307 ადამიანს _ დაზარალებულთა 88,8%-ს, კომბინირებული ანტირაბიული ვაქცინაცია (ვაქცინა+მუნოგლობულინი) ჩაუტარდა 5656 პირს _ დაზარალებულთა 21,5%-ს.

სურათი 1.

დაზარალებულთა მკურნალობის მაჩვენებლები, 2015 წლის 6 თვე, მხარეები

2014 წლის პირველ ნახევარში ცოფზე გამოკვლეულია 197 ცხოველი, მათგან 62 დადებითია (მალი 34, სასოფლო სამეურნეო შინაური ცხოველი 26, გარეული ცხოველი 2); 2015 წლის შესაბამის პერიოდში ცოფზე გამოკვლეულია 197 ცხოველი, მათგან 63 დადებითია (მალი 23, სასოფლო სამეურნეო ცხოველი 40).

ჩვენი ვარაუდით, მიმდინარე წელს ადამიანის ცოფით დაავადების შემთხვევის განვითარების არარსებობის ერთ-ერთ მიზეზად შეიძლება დასახელდეს გასულ წელს საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ვეტერინარიის დეპარტამენტის მიერ შინაური ცხოველების (მალის, კატის) მასიური ანტირაბიული ვაქცინაციის კამპანია, რის შედეგად ძაღლებში 34%-ით შემცირდა ლაბორატორიულად დადასტურებული ცოფის შემთხვევები. ადამიანების ცოფით დაავადების პროფილაქტიკის საქმეში კი გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება ცოფის გამომწვევის ლიკვიდაციას ძაღლებში.

რეზიუმე

არსებული მონაცემების ანალიზი ცხადყოფს, რომ ქვეყანაში ჰიდროფობიის პრობლემა კვლავ აქტუალურია. უკანასკნელ წლებში ადამიანთა დაავადების შემთხვევათა რიცხვი პრაქტიკულად ერთ დონეზეა (2010-5; 2011-3; 2012-3; 2013-4; 2014-4) ნიშნეულია, რომ 2014 წელს გარდაცვლილი 4 პიროვნებისაგან 3-ს საერთოდ არ მიუმართავს სამედიცინო სამსახურისათვის (ერთმა მიმართა დაგვიანებით და ამასთან არ დაასრულა ვაქცინაციის კურსი).

კლების ტენდენცია არ ვლინდება ცოფით ცხოველთა ავადობის შემთხვევათა მხრივაც. მატულობს შინაურ ცხოველთაგან დაზარალებულ პირთა რაოდენობა (2014 წელს 53077) და მათ შორის უპატრონო ცხოველთა მიერ დაზარალებულთა რაოდენობა (2014 წელს - 11203).

კვლავ მოუწესრიგებელია როგორც პატრონიანი, ისე უპატრონო შინაური ცხოველების (მალი, კატა) აღრიცხვის საქმე, რაც არსებითად აძნელებს სავალდებულო ვაქცინაციის ჩატარებას (მუნიციპალიტეტის დონეზე შესაბამის გადაწყვეტილების არსებობისაც კი). მეტ ყურადღებას მოითხოვს დასახლებულ ადგილებში უპატრონო შინაური ცხოველების პრობლემა.

აუცილებელია ძალისხმევის გაძლიერება მოსახლეობისათვის ჰიდროფობიის თაობაზე ჯეროვანი ინფორმაციის მიწოდების კუთხით და ზრუნვა ანტირაბიული სამსახურის პერსონალის კვალიფიკაციის დონის სისტემატურ ამაღლებაზე.

Summary

Analysis of official data, shows that the problem of hydrophobia is still acute. In recent years, the number of human cases of the disease actually was (2010-5, 2011-3, 2012-3, 2013-4, 2014-4)

The reduction in the incidence of cases of animal rabies is not seen and is increasing the number of persons affected by domestic animals (2014 53077) as well as, increases number of those affected by street dogs (2014 - 11203).

It is necessary to strengthen the efforts for aducation of population, as well as, managing problem of homeless animals on municipal level,

მასალა ეპიდ ბიულეტენისთვის მოგვარდა მართვადი, რესპირატორული და ზოონოზური დაავადებების სამმართველოს უფროსმა სპეციალისტმა ციური თუშიშვილმა.

„ეპიდემიოლოგიური ბიულეტენი“ წარმოადგენს საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის პუბლიკაციას.

ბიულეტენში გამოქვეყნებული მონაცემები ემყარება დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის ხელთ არსებულ მასალებს. გამოცემასთან დაკავშირებულ საკითხებზე, ბიულეტენში მასალის გამოქვეყნების ჩათვლით, მიმართეთ „ეპიდემიოლოგიური ბიულეტენის“ რედაქციას მისამართზე: თბილისი, ასათიანის 9, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი. „ეპიდემიოლოგიური ბიულეტენი“ წარმოადგენს საზოგადოებრივ საკუთრებას. გამოყენებული მასალებით სარგებლობისა და მათი რეპროდუქციისთვის სპეციალური ნებართვა საჭირო არ არის, მაგრამ სასურველია მონაცემების წყაროს მოხსენიება.

.....

სარედაქციო კოლეგია:

- გ. კაციტაძე - რედაქტორი
- ი. ზედგინიძე - მენეჯერ-რედაქტორი
- პ. იმნაძე
- ლ. სტურუა
- ხ. ზახაშვილი
- შ. ცანავა
- მ. ცინცაძე

Epidemiology Bulletin

**National Center for Disease
Control and Public Health**

MINISTRY OF LABOUR, HEALTH

AND SOCIAL AFFAIRS OF GEORGIA

2015/Vol.19 N9

